Το δίκιο και το Δίκαιο: Σημειώσεις για την αποχή των Δικηγόρων.

Ξανθή Παπαδοπούλου*

1) Στις 14-11-2014 κατατέθηκε από τον Υπουργό Δικαιοσύνης στη Βουλή νομοσχέδιο, που τροποποιεί κατά το μεγαλύτερο μέρος του και εκ βάθρων τον ισχύοντα Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των Τραπεζών και σε υλοποίηση μνημονιακών δεσμεύσεων της συγκυβέρνησης.

Ήδη από το περασμένο καλοκαίρι, οπότε και δημοσιοποιήθηκαν οι προτάσεις της οικείας νομοπαρασκευαστικής επιτροπής, οι φορείς της Δικαιοσύνης (Δικηγόροι, Δικαστές κ.λ.π.) αλλά και ολόκληρος ο νομικός κόσμος εξέφρασαν την αντίθεσή τους στις προωθούμενες αλλαγές, με τις οποίες, με πρόσχημα την επιτάχυνση της πολιτικής δίκης, αναιρούνται βασικές αρχές του δικαίου, αλλοιώνονται τα χαρακτηριστικά του ισχύοντος συστήματος απονομής πολιτικής δικαιοσύνης, περιορίζονται, υποβαθμίζονται ή και καταργούνται θεμελιώδη δικαιϊκά δικαιώματα του πολίτη και ευνοούνται αποκλειστικά οι Τράπεζες και το χρηματοοικονομικό κατεστημένο.

Οι σημαντικότερες - και πλέον σκανδαλώδεις- τροποποιήσεις αφορούν στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης και των πλειστηριασμών. Καθιερώνονται οι πολλαπλές -ταυτόχρονες κατασχέσεις ακόμα και των ακινήτων, των οποίων οι πλειστηριασμοί ορίζεται ότι θα γίνονται με βάση την εμπορική και όχι την αντικειμενική, όπως ισχύει σήμερα, αξία τους. Το αντικείμενο της κατάσχεσης διευρύνεται, αφού η μέχρι σήμερα ρητή απαρρίθμηση των ακατάσχετων πραγμάτων αντικαθίσταται από μία γενικόλογη αναφορά «στα πράγματα που είναι απολύτως αναγκαία για τις στοιχειώδεις ανάγκες διαβίωσης του οφειλέτη και της οικογενείας του» ή «για την εργασία του». Τα δικαιώματα του οφειλέτη, με την κατάργηση βασικών ενδίκων μέσων, τη δραστική σύντμηση των προθεσμιών, τον περιορισμό της ενημέρωσής του, τους ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς, την άρση του απορρήτου των καταθέσεών του, την υποχρέωσή του υποβολής στους δανειστές πλήρους κατάστασης των περιουσιακών του στοιχείων, κ.α., στραγγαλίζονται. Αντιθέτως, τα δικαιώματα και τα προνόμια των Τραπεζών-δανειστών ενισχύονται και διευρύνονται και μάλιστα όχι μόνον σε βάρος του οφειλέτη αλλά και σε βάρος των τυχόν εργαζομένων του, σε βάρος του Δημοσίου, σε βάρος των Ασφαλιστικών Ταμείων και εν κατακλείδι σε βάρος ολόκληρου του ελληνικού λαού. Όπως ρητά αναφέρεται και στην έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους: «Από τις προτεινόμενες διατάξεις ενδέχεται να προκληθεί απώλεια εσόδων του Δημοσίου και των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, λόγω της αποδυνάμωσης των ισχυόντων σήμερα προνομίων τους στις διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης». Και οι αρμόδιοι Υπουργοί Οικονομικών και Δικαιοσύνης –ανερυθρίαστα- συνομολογούν ότι «Η εν λόγω απώλεια εσόδων θα αναπληρώνεται από άλλες πηγές εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού και των ανωτέρω φορέων κατά περίπτωση»!!! Δηλαδή, ό,τι θα χάνει το Δημόσιο και τα Ταμεία από τις Τράπεζες, οι οποίες πλέον θα προηγούνται όλων (και των εργαζομένων για τα δεδουλευμένα τους και του Δημοσίου και των Ταμείων για τις απαιτήσεις τους) εισπράττοντας το 65% του πλειστηριάσματος, θα καλούμαστε να το πληρώσουμε εμείς, με την επιβολή νέων φόρων και με αυξήσεις των ασφαλιστικών μας εισφορών!!!

Είναι σαφές ότι οι παραπάνω τροποποιήσεις στρέφονται ευθέως κατά του δικαιώματος στην κατοικία και έρχονται να πλήξουν ακόμα περισσότερο -και κυρίως- τα πιο αδύναμα κομμάτια της ελληνικής κοινωνίας, τα οποία ήδη βρίσκονται αντιμέτωπα με το ασήκωτο

βάρος της υπερχρέωσης, με στόχο να τα απογυμνώσουν, εύκολα και γρήγορα, από κάθε περιουσιακό τους στοιχείο και να τα οδηγήσουν στην εξαθλίωση και την ανέχεια.

Περαιτέρω, σημαντικότατες είναι και οι τροποποιήσεις, οι οποίες αφορούν στον τρόπο διεξαγωγής των δικών της τακτικής διαδικασίας ενώπιον των πρωτοβαθμίων Δικαστηρίων. Οι θεμελιώδεις αρχές της προφορικότητας, της αμεσότητας και της δημοσιότητας της διαδικασίας που διέπουν την πολιτική δίκη αναιρούνται και δημιουργείται ένα νέο είδος δίκης, με ανελαστικές προθεσμίες, που στηρίζεται στην έγγραφη διαδικασία και συνεπάγεται μεγαλύτερη οικονομική επιβάρυνση για τον πολίτη. Η προφορική συζήτηση της υπόθεσης και η εξέταση των μαρτύρων στο ακροατήριο καταργούνται, η δε συζήτηση γίνεται μόνον με έγγραφα και ένορκες βεβαιώσεις, χωρίς την παρουσία των εμπλεκομένων μερών, ούτε των διαδίκων ούτε των μαρτύρων ούτε των δικηγόρων.

Σε αντίθεση με τις παραπάνω τροποποιήσεις, παραμένουν και δεν θίγονται οι διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας που προστέθηκαν με ενδιάμεσους μνημονιακούς νόμους και προβλέπουν ιδιαίτερα υψηλά παράβολα, καταβολή δικαστικού ενσήμου ακόμα και στις αναγνωριστικές αγωγές ή τόκους-ποινές σε περιπτώσεις οικονομικών οφειλών (π.χ. οφειλές σε Τράπεζες) κ.α., με αποτέλεσμα το δικαίωμα της πρόσβασης των πολιτών στη δικαιοσύνη και κυρίως των οικονομικά αδύνατων να παρεμποδίζεται και περιορίζεται, η δε δικαιοσύνη να καθίσταται προνόμιο των ολίγων και οικονομικά ισχυρών.

2) Το παραπάνω νομοσχέδιο, που αφορά ολόκληρη την ελληνική κοινωνία και τον κάθε πολίτη χωριστά, που περιορίζει θεμελιώδη δικαιώματα υπέρ των τραπεζών και των οικονομικά ισχυρών, που αποδιαρθρώνει το σύστημα της απονομής της Δικαιοσύνης και παραμερίζει τους λειτουργούς της, αποδοκιμάστηκε απερίφραστα από το Δικηγορικό Σώμα στο πανελλαδικό δικηγορικό δημοψήφισμα που πραγματοποιήθηκε στις 2 και 3 Δεκέμβρη 2014.

Οι Δικηγόροι όχι μόνον απέρριψαν ηχηρά, με ποσοστό 93,12%, τις προωθούμενες από την κυβέρνηση και τον Υπουργό Δικαιοσύνης τροποποιήσεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αλλά ταυτόχρονα αποφάσισαν και αποχή διαρκείας από τα καθήκοντά τους. Και η απόφασή τους αυτή έχει να κάνει όχι με δικά τους κλαδικά αιτήματα και συμφέροντα αλλά με το συμφέρον και το δίκαιο του πολίτη, του εργαζόμενου, του άνεργου, του οικονομικά αδύναμου, του ανίσχυρου. Έχει να κάνει και εκφράζει την αξιοπρέπεια των δικηγόρων αλλά και ολόκληρης της ελληνικής κοινωνίας απέναντι στις μνημονιακές εμπνεύσεις και στις επιταγές των Τραπεζών. Έχει να κάνει με τη Δικαιοσύνη και το Δίκαιο.

Οι Δικηγόροι αποφάσισαν αποχή διαρκείας σε πολύ δύσκολους και για τους ίδιους καιρούς. Αποφάσισαν αποχή διαρκείας όχι γιατί με τις τροποιήσεις του Κώδικα θα μειωθούν τα εισοδήματά τους (το αντίθετο θα συμβεί εάν ψηφιστούν, εφόσον, μεταξύ των άλλων, καθίσταται υποχρεωτική η παράσταση του δικηγόρου σε όλα τα δικαστήρια) ούτε γιατί φορολογούνται από το πρώτο ευρώ ούτε γιατί καταβάλουν τέλος επιτηδεύματος ούτε για τις συνεχώς αυξανόμενες ασφαλιστικές εισφορές που αδυνατούν να πληρώσουν. Αποφάσισαν αποχή διαρκείας για την αξιοπρέπεια τη δική τους και την αξιοπρέπεια όλων μας. Αποφάσισαν αποχή διαρκείας ΓΙΑΤΙ ΦΤΑΝΕΙ ΠΙΑ!!!

* Η Ξανθή Παπαδοπούλου είναι Δικηγόρος Αθήνας και μέλος της Ριζοσπαστικής Αριστερής Κίνησης Δικηγόρων Αθήνας